

РЕШЕНИЕ

№ 35

гр. Б., 11.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – Б., ТРИНАДЕСЕТИ СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Габриела Тричкова

при участието на секретаря Илияна Стоименова
като разгледа докладваното от Габриела Тричкова Търговско дело № 20201200900139 по описа за 2020 година

и за да се произнесе, съдът взе предвид следното:

Производството по делото е образувано въз основа на искова молба, подадена от „Б.ДСК” АД, с ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „М.” № 19, представлявано от В.С. – главен изпълнителен директор и Д.Н. – изпълнителен директор, чрез пълномощника им В.И.Т. – главен юрисконсулт на „Б.ДСК” АД С., Регионален център П., със съдебен адрес: гр. П., ул. „Х.Г.Д.” № 6, срещу В. ИВ. КР., с ЕГН: *****, с адрес: гр. Б., ул. „З.” № 5, вх. Б, ет. 3, ап. 8, и П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.” № 28.

С исковата молба се иска от съда да бъде постановено решение, с което ДА БЪДЕ ПРИЗНАТО ЗА УСТАНОВЕНО спрямо В. ИВ. КР., с ЕГН: *****, с адрес: гр. Б., ул. „З.” № 5, вх. Б, ет. 3, ап. 8, като кредитополучател, и П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.” № 28, като поръчител, съгласно договор за текущо потребление, разрешен в първоначален размер от 47 000,00 /четиридесет и седем хиляди/ лева за срок от 120 месеца и обезпечен със залог на парични вземания в лева, както и с поръчителството на поръчителя П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.” № 28, че същите ДЪЛЖАТ на „Б.ДСК” АД, с ЕИК: ***, сумата от 49 092,22 /четиридесет и девет хиляди деветдесет и два лева и двадесет и две стотинки/ лева, от която: 42 786,24 /четиридесет и две хиляди седемстотин осемдесет и шест лева и двадесет и четири стотинки/ лева – главница по Договор за кредит от 05.11.2014г. и Допълнителни споразумения от 23.07.2015г. и от 31.03.2016г., ВЕДНО със законната лихва върху главницата, считано от 04.10.2019г. постъпване на заявлението в съда, до окончателното изплащане на вземането; 5 683,25 /пет хиляди шестстотин осемдесет и три лева и двадесет и пет стотинки/ лева – редовна възнаградителна договорна лихва за периода от 20.03.2018г. до 02.10.2019г.; 490,84 /четиристотин и деветдесет лева и осемдесет и четири стотинки/ лева – обезщетение за забава до настъпване на изискуемост за периода от 20.03.2018г. до 02.10.2019г.; 11,89 /единадесет лева и осемдесет и девет стотинки/ лева – обезщетение за забава до дата на изискуемост от 03.10.2019г. до 03.10.2019г.; 120,00 /сто и двадесет/ лева – разноски по изискуем кредит. Претендира се и сумата от 981,84 /деветстотин осемдесет и един лева и осемдесет и четири стотинки/ лева, представляваща направени разноски по заповедното производство – държавна такса в размер на 2% и 50,00 лева – юрисконсултско възнаграждение.

Направено е искане на ищеца да му бъдат присъдени направените в настоящото производство разноски – държавна такса, такси за вещо лице, както и юрисконсултско възнаграждение съгласно чл. 78, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК в размер, съобразно Наредбата за заплащането на правната помощ.

Твърди се в исковата молба, че на 05.11.2014г. в гр. П. е сключен Договор за кредит за текущо потребление и поръчителство между „Б.ДСК“ ЕАД /сега АД/, с ЕИК: ***, от една страна като кредитор, и В. ИВ. КР., с ЕГН: *****, с адрес: гр. Б., ул. „З.“ № 5, вх. Б, ет. 3, ап. 8, като кредитополучател, обезпечен със залог на вземане от същата дата. Сочи се, че впоследствие с Допълнително споразумение от 30.03.2016г. е сключен и Договор за поръчителство от дата 30.03.2016г. с П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.“ № 28, като поръчител, за сумата от 46 739,00 лева – главница, за срок от 120 месеца и обезпечен със залог на парични вземания в лева и с поръчителството на поръчителя П. Г. Ч.. Навежда се, че съгласно Договора за поръчителство от 30.03.2016г., неразделна част от Допълнително споразумение от 30.03.2016г. към Договора за кредит от 05.11.2014г., първоначално разрешеният размер по кредита бил 47 000,00 лева. Излага се, че по кредита има сключени две допълнителни споразумения от 23.07.2015г. и 31.03.2016г., като към второто допълнително споразумение по кредита е прието като обезпечение поръчителството на едно физическо лице, а именно: П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.“ № 28. Твърди се, че е уговорена възнаградителна лихва за ползваната и непогасена сума на кредита в размер преференциален лихвен процент в размер на 9,5% годишно /0,03% на ден/, формирана от стойността на 6-месечния SOFIBOR + преференциална надбавка в размер на 8,149% при изпълнение на условията по Програма „ДСК Престиж“ плюс максимален размер при неизпълнение от 13,599% и ГПР в размер на 10,28%. Навежда се, че е уговорено погасяването да се извършва на месечни вноски с падеж 20- то число на месеца, както и че са подписани Общи условия към цитирания договор, като в чл. 19.1. от същите е уговорена дължимостта на санкционна надбавка към възнаградителната лихва – 10% върху падежиралата и неиздължена на падежа главница. Сочи се, че в чл. 20 и сл. от Общите условия е уговорена възможността кредиторът да обяви вземането си за предсрочно изискуемо. Излага се, че на 06.11.2014г. сумата по кредита е изцяло усвоена по разплащателна сметка на ответника В. ИВ. КР., както и че съгласно погасителен план, неразделна част от договора, погасяването започва на 20.11.2014г. с вноски от 610,17 лева. Твърди се, че последна вноска по кредита е постъпила на 20.09.2019г. в размер на 611,09 лева, като към тази дата кредитът бил просрочен с 19 броя месечни вноски. Сочи се, че на 03.10.2019г. кредитът станал предсрочно изискуем, като са начислени 120,00 лева разходи за изискуем кредит /заемни такси/. Навежда се, че по кредита, съгласно подадени от длъжника В.К. молби – първа с дата 11.06.2015г. и последна от дата 01.02.2016г., „Б.ДСК“ ЕАД /сега АД/ е сключила допълнителни споразумения, с цел да се даде възможност на длъжника К. да обслужва своето задължение. Твърди се, че видно от представените писмени доказателства, кредитът не е обслужван редовно и не са погасени 19 броя месечни погасителни вноски, както следва: 20.03.2018г. – 531,34 лева; 20.04.2018г. – 607,00 лева; 20.05.2018г. – 607,00 лева; 20.06.2018г. – 607,00 лева; 20.07.2018г. 6 – 607,00 лева; 20.08.2018г. – 607,00 лева; 20.09.2018г. – 607,00 лева; 20.10.2018г. – 607,00 лева; 20.11.2018г. – 607,00 лева; 20.12.2018г. – 607,00 лева; 20.01.2019г. – 607,00 лева; 20.02.2019г. – 608,54 лева; 20.03.2019г. – 608,54 лева; 20.04.2019г. – 608,54 лева; 20.05.2019г. – 608,54 лева; 20.06.2019г. – 608,54 лева; 20.07.2019г. – 608,54 лева; 20.08.2019г. – 611,09 лева; 20.09.2019г. – 611,09 лева или общо 19 месечни вноски към датата на предсрочната изискуемост. Излага се, че съгласно чл. 60 и сл. от ЗКИ, както и чл. 18.2 и сл. от Раздел VII „Отговорности и санкции“ на Общите условия, неразделна част от договора за кредит, същият е превърнат в предсрочно изискуем от 03.10.2019г. след уведомяване на длъжника. Сочи се, че задължението по кредита, който не е издължен, не е изпълнено и следва да се събере по съдебен ред. Твърди се, че на 01.07.2019г. поради забава в погасяване на задълженията по договора, на основание чл. 20.1.1. от Общите условия, кредиторът е изпратил уведомление на кредитополучателя, че обявява кредита за изцяло и предсрочно изискуем. Посочва се, че уведомление с изх. № 5452 от 01.07.2019г. е връчено на длъжника В.К. по реда на чл. 47 от ГПК след три посещения на адреса на 01.07.2019г., 19.07.2019г. и 04.07.2019г. по реда на чл. 47 от ГПК. Излага се, че ищецът изрично е уточнил, че ако се приеме, че поръчителят не е надлежно уведомен за предсрочната изискуемост с приложена покана, то да бъде взето

предвид, че предсрочната изискуемост на вземането на Банката спрямо поръчителя е настъпила с уведомяване на кредитополучателя за изискуемостта на кредита без да е необходимо отделно уведомяване на поръчителя, каквато е константната практика на ВКС след постановяване на Тълкувателно решение № 4/2014г. на ОСГТК на ВКС и в подкрепа, на която е цитирана съдебна практика. Навежда се, че на 03.10.2019г. кредитът е осчетоводен като изцяло и предсрочно изискуем и е започнато начисляване на дължими договорни и санкционни лихви върху пълния размер на усвоената и непогасена главница, който към 04.10.2019г. е в общ размер на 49 092,22 лева, а в това число главницата е в размер на 42 786,24 лева. На следващо място в исковата молба се сочи, че на 04.10.2019г. кредиторът е предприел действия за принудително събиране на вземането си като е подал Заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение и Изпълнителен лист. Излага се, че Заявлението е уважено и по ч.гр.д. № 2669/2019г. по описа на Районен съд – Б., I граждански състав, срещу длъжниците /длъжник и поръчител/ е издаден изпълнителен лист за следните суми: 42 786,24 /четиридесет и две хиляди седемстотин осемдесет и шест лева и двадесет и четири стотинки/ лева – главница по Договор за кредит от 05.11.2014г. и Допълнителни споразумения от 23.07.2015г. и от 31.03.2016г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на постъпване на Заявлението по чл. 417 от ГПК в съда – 04.10.2019г.; 5 683,25 /пет хиляди шестстотин осемдесет и три лева и двадесет и пет стотинки/ лева – редовна възнаградителна договорна лихва за периода от 20.03.2018г. до 02.10.2019г.; 490,84 /четиристотин и деветдесет лева и осемдесет и четири стотинки/ лева – обезщетение за забава до настъпване на изискуемост за периода от 20.03.2018г. до 02.10.2019г.; 11,89 /единадесет лева и осемдесет и девет стотинки/ лева – обезщетение за забава до дата на изискуемост от 03.10.2019г. до 03.10.2019г.; 120,00 /сто и двадесет/ лева – разноски по изискуем кредит. С исковата молба е претендирана и сумата от 981,84 /деветстотин осемдесет и един лева и осемдесет и четири стотинки/ лева, представляваща направени разноски по производството – държавна такса в размер на 2% и 50,00 лева – юрисконсултско възнаграждение. Соочи се, че след издаване на изпълнителния лист и заповедта за изпълнение е образувано изп.д. № 411/2019г. по описа на ЧСИ В.Т., с рег. № 795, посредством молба от 25.11.2019г. за събиране на вземането на Банката. Твърди се, че на 22.06.2019г. ищецът е получил уведомление от Районен съд – Б. за подадено възражение от В. ИВ. КР. като кредитополучател и П. Г. Ч. като поръчител, във връзка с което за него е налице правен интерес от установяване на вземането предмет на издадената заповед за изпълнение.

Изпълнена е процедурата по чл. 367 от ГПК, като изпратеното съобщение до ответника П. Г. Ч. е връчено на 23.12.2020г. лично на ответника. Видно от материалите по делото в указания на ответника Ч. двуседмичен срок на 07.01.2021г. е депозиран писмен отговор по подадената искова молба. С отговора на исковата молба е изразено становище, че предявеният иск е допустим, но неоснователен, поради което се иска да бъде отхвърлен.

Соочи се, че с Договор за поръчителство, сключен на 30.03.2016г. между „Б.ДСК” ЕАД и П.Ч., последният се съгласил да отговаря солидарно с кредитополучателя В. ИВ. КР. по Договор за кредит за текущо потребление от 30.03.2016г., сключен между „Б.ДСК” ЕАД и кредитополучателя за сумата от 46 739,00 лева, със срок за изплащане 120 месеца при променлив лихвен процент 8,743%. Излага се, че на посочените в исковата молба основания за дължимост на сумите, ответникът Ч. не е поел поръчителска отговорност, т.е. на посочените основания ответникът Ч. не е солидарно отговорен с кредитополучателя. Твърди се, че нито поръчителят, нито кредитополучателят са били уведомени за предсрочната изискуемост на кредита, по който поръчителят се е съгласил да отговаря солидарно с кредитополучателя. Навежда се, че няма данни кредитополучателят да е търсен на постоянния му адрес или да е изпълнена процедурата по чл. 47 от ГПК, т.е. да е разлепено съобщението след три посещения на постоянния адрес на кредитополучателя в рамките на един месец, поне едно от което да е в неприсъствен ден. Посочва се, че след като не е съобщена предсрочната изискуемост, то вземането не е изискуемо. Повдигнато е възражение за погасяване на поръчителската отговорност, на основание чл. 147 от ЗЗД, по давност поради това, че ако кредитът е станал предсрочно изискуем през месец Септември или през месец Октомври 2019г., то искът против поръчителя е предявен през месец Юли 2020г., след като са изминали повече от 6 /шест/ месеца от падежа на задължението. Излага се, че се повдига възражение, че на основание чл. 147 от ЗЗД са погасени по давност

вземанията по месечните вноски с падеж, настъпил до 20.01.2020г., т.е. за падежиралите повече от шест месеца преди постъпване на исковата молба месечни вноски, както следва: 20.03.2018г. – 531,34 лева; 20.04.2018г. – 607,00 лева; 20.05.2018г. – 607,00 лева; 20.06.2018г. – 607,00 лева; 20.07.2018г. – 607,00 лева; 20.08.2018г. – 607,00 лева; 20.09.2018г. – 607,00 лева; 20.10.2018г. – 607,00 лева; 20.11.2018г. – 607,00 лева; 20.12.2018г. – 607,00 лева; 20.01.2019г. – 607,00 лева; 20.02.2019г. – 608,54 лева; 20.03.2019г. – 608,54 лева; 20.04.2019г. – 608,54 лева; 20.05.2019г. – 608,54 лева; 20.06.2019г. – 608,54 лева; 20.07.2019г. – 608,54 лева; 20.08.2019г. – 611,09 лева; 20.09.2019г. – 611,09 лева; 20.10.2019г. – 610,17 лева; 20.11.2019г. – 610,17 лева; 20.12.2019г. – 610,17 лева; 20.01.2020г. – 610,17 лева. Сочи се, че тези вземания са погасени поради това, че са станали изискуеми повече от 6 /шест/ месеца преди постъпване на исковата молба в съда. Предвид изложеното се иска да бъде постановено съдебно решение, с което да бъде отхвърлен предявеният против П.Ч. иск, като се претендира присъждане на разноски.

В законоустановеният срок, ответникът по делото В. ИВ. КР. е депозирал писмен отговор. В същия ответникът посочва, че предявеният иск е допустим, но неоснователен. Сочи се, че приложените към исковата молба писмени документи не са заверени копия, не са и оригинални такива, като според ответника не става ясно от кого произхождат и по този начин се ограничава правото му на защита. Оспорена е доказателствената им сила. Излага се, че чл. 183 от ГПК изрично предвижда, че писмените доказателства по делото се представят в оригинал, в официално заверено копие или в заверено от страната копие. Навежда се, че с оглед на това представените с исковата молба документи нямат характера на писмени доказателства по смисъла на ГПК – Решение № 630 от 09.10.1995г. по гр.д. № 391/1995г., 5-членен състав на ВКС. Посочва се, че съобразно цитираното решение, незаверените от страната копия, дори и да не са изрично оспорени от другата страна, не съставляват годни писмени доказателства и не следва да бъдат обсъждани при постановяване на решението, респ. същите да бъдат изключени. На следващо място в исковата молба се навежда, че не се сочат конкретни доказателства за превод на цитираната в исковата молба сума с дата, платежно нареждане и заверка на сметката на ответника К., от които доказателства да е видно, че процесната сума от 47 000,00 лева – предмет на сочения за подписан Договор от 05.11.2014г., е наредена, преведена и усвоена от В. ИВ. КР.. Излага се, че не става ясно от исковата молба как е формирана цената на иска, както и че не става ясно ответникът К. колко и кои вноски е внесъл, както и по отношение на сочения за поръчител П.Ч. – колко и кои вноски е внесъл. Твърди се, че в исковата молба е посочено, че предсрочната изискуемост на кредит от 04.11.2014г. е съобщена на К. чрез съобщение по реда на чл. 47 от ГПК. Сочи се, че съобщението е връчено от ЧСИ Б. В., като се посочва в исковата молба и Протокол от 05.09.2019г. за удостоверяване на връчване на книжа. Навежда се, че в този протокол се посочва, че е направена справка в НБД „Н.“, съгласно чл. 47, ал. 3 от ГПК, като данните от тази справка са потвърдили постоянен и настоящ адрес на К. – идентичен с този в отправената покана чрез ЧСИ В., с нарочна молба до него. Излага се, че е посочен адрес: гр. Б., ул. „О.“ № 20, ет. 2. Заявява се, че това категорично не е вярно. Сочи се, че видно от документите, представени от ищеца, К. е с адрес: гр. Б., ул. „З.“ № 5, вх. Б, ет. 3, ап. 8, като този адрес е от дата 15.10.2015г. Навежда се, че същият не е променян и няма как през 2019г. НБД „Н.“ да покаже различен запис /резултат от проверка/. Поради тази причина се твърди, че няма редовно връчване на покана – уведомление, така както твърди ищецът. Излага се, че исковата молба е нередовна, като не е ясно как е формирана исковата претенция по размер по посочените по-горе обстоятелства. Предвид горното е сторено волеизявление в насока постановяване на съдебен акт, по силата на който да бъде отхвърлена така предявената искова претенция като неоснователна и недоказана.

С Разпореждане № 48/26.02.2021г. съдията-докладчик, след като е извършил проверка за редовност на постъпилите писмени отговори на исковата молба, в съответствие с чл. 367, ал. 2 от ГПК и чл. 367, ал. 3 от ГПК, във връзка с чл. 368 от ГПК, на основание чл. 372, ал. 1 от ГПК, е постановил препис от подадените отговори на исковата молба и от приложенията към тях да се изпратят на ищеца с указание, че в двуседмичен срок може да подаде допълнителна искова молба, отговаряща на изискванията на чл. 372, ал. 2 от ГПК. Изпратеното съобщение до ищеца е връчено на 16.03.2021г. на П.Ф. – юрисконсулт.

Видно от материалите по делото в указания на ищеца двуседмичен срок от получаване на

съобщението на 30.03.2021г. е депозирана допълнителна искова молба по подадените отговори. С допълнителната искова молба е изразено становище, касателно основателността на предявения иск. В същата е изразено становище, че ищецът е сторил искане до Централен архив на ДСК, за да му бъде предоставен оригинал на платежно нареждане, касаещо усвояване на сумите 10 по разрешен и усвоен от ответника кредит в размер на 47 000,00 лева. Посочва се, че доколкото се прави бланкетно възражение срещу така представените документи, то се иска ответникът да конкретизира възраженията си срещу представените от ищеца доказателства – дали се оспорва подписа, положен върху тях, тяхното съдържание или относимостта им към естеството на правния спор. Излага се, че доколкото ищецът е изправен пред общо възражение, то той не е в състояние да се защити, като може да доказва съществуване на точно определени доказателства, а задължение на ответника е да конкретизира кои точно документи и защо оспорва. Твърди се, че ответникът – кредитополучател, е поел задължение и се е съгласил изрично, съгласно чл. 13, т. 5 от § V от Общите условия, да уведоми кредитора при всяка промяна на местоработата си, местоживеенето си или при пенсиониране, като съгласно чл. 22 от §VIII на Общите условия за предоставяне на кредити за текущо потребление на „Б.ДСК“ АД, всички уведомления, покани и други съобщения, изпратени от кредитополучателя на последен, посочен от кредитополучателя адрес, се считат за връчени, освен ако в Общите условия не е предвиден друг ред за уведомяване, като същите са подписани от кредитополучателя /стр. 4 и стр. 6 от същите/, поради и което се сочи, че е налице редовно уведомление на длъжника и оттам на поръчителя по кредита. По отношение на стореното възражение за погасяване на поръчителството ищецът твърди, че е налице и понастоящем действащ договор за поръчителство с П. Г. Ч..

С Разпореждане № 74/08.04.2021г. съдията-докладчик, след като е констатирал наличието на постъпилите по делото на 30.03.2021г. и 31.03.2021г. допълнителни иски молби от ищеца, на основание чл. 373, ал. 1 от ГПК, е разпоредил препис от същите, ведно с приложенията към тях, да се връчат на ответниците с указание, че в двуседмичен срок могат да подадат допълнителен отговор, отговарящ на изискванията на чл. 373, ал. 2 от ГПК. Изпратеното съобщение до ответника П.Ч. е връчено на 26.04.2021г. на В.Г.. – адвокатски сътрудник, а на ответника В.К. – на 11.05.2021г. на адвокат М.Б..

Видно от материалите по делото в указания на ответниците двуседмичен срок от получаване на съобщенията не са депозиран допълнителни отговори по подадените допълнителни иски молби.

С определение № 125/25.06.2021г. съдът е насрочил открито съдебно заседание по делото, произнесъл се е по доказателствените искания на ищеца, като е съобщил на страните проект на доклад по делото и ги е напътил към процедура по медиация или друг способ за доброволно разрешаване на спора.

С определение в открито съдебно заседание съдът е обявил проекта за доклад за окончателен.

В съдебно заседание ищцовото дружество редовно призовано, се представлява от редовно упълномощен процесуален представител, който поддържа подадената искова молба. Направено е изявление за настъпване на предсрочна изискуемост на задължението по кредита в хода на производството. Ангажира доказателства в подкрепа на твърденията изложени в молбата. По същество пледира за уважаване на предявените иски като основателни и доказани.

Ответникът В.К., не се явява, същия се представлява от редовно упълномощен процесуален представител, който поддържа становище за неоснователност на иска, поради ненастъпила предсрочна изискуемост на задължението по кредита преди подаване на заявлението.

Пледира за отхвърляне на исковете като неоснователни и недоказани.

Ответникът П.Ч., редовно призован, не се явява, не се представлява в съдебно заседание.

Въз основа на събраните по делото писмени доказателства, съдът намира за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно по делото, че Б.ДСК ЕАД и ответникът В. ИВ. КР. са сключили сочения в

исквата молба договор за кредит за текущо потребление от 05.11.2014г., изменен с допълнителни споразумения от 23.07.2015г. и от 30.03.2016г. към него, с предмет на договора отпускане на кредитополучателя на кредит в размер на 47 000 лв. за текущо потребление. Договорът влиза в сила от датата на подписването му. Срокът за издължаване на кредита е 120 месеца, считано от датата на неговото усвояване. Кредитът се усвоява и погасява чрез разплащателна сметка на кредитополучателя. Падежната дата на погасяване на месечните вноски е 20 число на месеца. Съгласно т.8 от договора, кредитът се олихвява с преференциален лихвен процент 9,5 % годишно или 0,03 % на ден, формиран от стойността на 6 месечен SOFIBOR/EURIBOR 1,351 и надбавка в размер на 8,149 п.п., при изпълнение на условията по програма ДСК Престиж плюс, подробно описани в Приложение № 2 към договора. Уговорено е, че при нарушаване на условията кредитополучателят губи правото си да ползва преференциите изцяло или частично и приложимият лихвен процент се увеличава, чрез увеличаване на надбавката, съгласно условията, като максималния размер, който може да достигне лихвения процент в резултат на неизпълнение на условията е променливия лихвен процент, приложим по стандартни потребителски кредити в размер на 6 – месечния SOFIBOR/EURIBOR към съответната дата и надбавка в размер на 13,599 п.п. В т.8.1 независимо от промяната на лихвения процент, свързана с неизпълнение на условията той се променя с промяната на 6 – месечния SOFIBOR/EURIBOR в сроковете и при условията посочени в Общите условия. Годишния процент на разходите по кредита е 10,28 %, като същия може да бъде променен при предпоставките предвидени в общите условия. Съгласно т.14 неразделна част от договора са Общите условия за предоставяне на кредити за текущо потребление на физически лица и извлечение от Тарифата за лихвите, таксите и комисионните, които Б.ДСК прилага по извършени услуги на клиента, които е отразено, че кредитополучателя е получил и приема с подписването на договора. Изготвен е погасителен план и ГПР подписан от кредитополучателя.

Установява се от изготвената експертиза, че в изпълнение на договора ищецът е предоставил на В.К. кредит за текущо потребление в размер на 47 000 лв., който е изцяло усвоен на 06.11.2014г. по банкова сметка, открита на името на кредитополучателя. Заемната сума от 47 000 лв. и уговореното възнаграждение с приложима годишна лихва, съгласно договора и погасителния план към него, следвало да бъде върната от заемателя в срок до 20.10.2024г. Ответникът се е задължил да върне кредита и уговореното възнаграждение с плащане на 120 броя погасителни месечни вноски, дължими до 20 – о число на месеца, считано от 20.11.2014г. до 20.10.2024г.

Съгласно т.19.2 от ОУ на договора, при допусна забава в плащанията на главница и /или лихва над 90 дни, целия остатък от кредита става предсрочно изискуем и започва да се олихвява с договорения лихвен процент, увеличен с надбавка в размер на 10 процентни пункта, като тези последици се прилагат след уведомление до клиента.

След сключване на договора за кредит, страните по него са подписали и две допълнителни споразумения: Със споразумението от 23.07.2015г. страните по договора са уговорили, че остатъкът по дълга към датата на сключване на споразумението е 46 446,02 лв., от които остатък по главница – 45357,91 лв., дължима редовна лихва в размера на 1082,91 лв., дължима наказателна лихва 5,20лв. Посочено е в споразумението, че кредитополучателя е внесъл сумата от 37,39 лв., като кредиторът се отказва от вземането си за наказателни лихви в размер на 8,63 лв. за времето от 11.06.2015г. до 22.07.2015г. Отражено е, че начислената редовна лихва в размер на 1042,09 лв. се капитализира към главницата по кредита която е в размер на 45357,91 лв., в резултат на което новия размер на главницата става 46 400 лв. Срокът на издължаване на кредита не е променен. В т.2 от споразумението страните са постигнали съгласие, кредитът да се олихвява с променлив лихвен процент, който към датата на сключването му е в размер на 9,135 % годишно или 0,03 % на ден, формиран от стойността на 6 месечен SOFIBOR, и 0,986 % и фиксирана стандартна надбавка в размер на 8,149 %. ГПР по кредита е 9,58%. Неразделна част към споразумението са общи условия, които кредитополучателя е получил и приел с подписване на споразумението, като е изготвен и нов погасителен план подписан от страните.

С допълнително споразумение от 30.03.2016г. сключено между страните по отношение остатъкът от дълга в размер на 46739 лв. страните са постигнали съгласие, че кредиторът се отказва от вземането си за наказателни лихви в размер на 18,10 лв. за времето от

04.02.2016г. до 30.03.2016г. Отражено е, че начислената редовна лихва в размер на 1450,30 лв. се капитализира към главницата по кредита която е в размер на 45288,70 лв., в резултат на което новия размер на главницата става 46 739 лв. Срокът на издължаване на кредита е променен на 120 месеца. В т.2 от споразумението страните са постигнали съгласие, кредитът да се олихвява с променлив лихвен процент, който към датата на сключването му е в размер на 8,743 %, формиран от стойността на 6 месечен SOFIBOR 0,594%, който при отрицателна стойност се приема със стойност 0, и 8,149 % фиксирана стандартна надбавка. Договорен е гратисен период за издължаване на главницата по кредита от 6 месеца, като кредитополучателя заплаща част от месечната лихва по погасителен план с месечна вноска в размер на 171,72 лв. за първите 6 месеца. Непогасената част от начислената лихва се капитализира към остатъка от главницата. ГПР по кредита е 9,15%. С това споразумение страните са приели в т.8, че отпада приетото по първоначалния договор обезпечение, а именно залог на вземане в лева, и е учредено ново обезпечение по кредита, а именно поръчителство на едно физическо лице : П. Г. Ч..

Неразделна част към споразумението са общи условия, които кредитополучателя е получил и приел с подписване на споразумението. Подписан е нов погасителен план, в който последната вноска е с падеж 30.03.2026г.

С договор за поръчителство сключен на 30.06.2016г. между П.Ч. и Б.ДСК ЕАД е обезпечено изпълнението на задължението на В. ИВ. КР. по договор за банков кредит за текущо потребление от 30.03.2016г. за сумата от 46 739 лв. със срок на изплащане 120 месеца и лихвен процент 8,743%. Страните са постигнали съгласие, че поръчителя отговаря солидарно с кредитополучателя и помежду си и се задължава спрямо кредитора при неизпълнение от кредитополучателя на задълженията му по договора за кредит да ги изпълнят в съответствие с договорените условия, включително и когато са настъпили промени, основани на тези условия.

От изготвената експертиза се установява, че кредитополучателя не е изпълнявал изцяло и редовно на падежните дати месечните погасителни вноски по кредита. Вещото лице е установило, че месечните погасителни вноски са внасяни частично, без да са спазвани договорените падежни дати. От заключението се установява, че погасената главница към 20.02.2018г. е 7 595,45 лв., погасената договорна лихва към същата дата е 10041,05 лв. и погасена наказателна лихва към 19.01.2018г. е 134,58 лв. или общо плащания по кредита – 17 771,08 лв.

С покана - уведомление, връчена на ответника В.К. чрез ЧСИ Б. В., „Б.ДСК“ АД е уведомила длъжника, че поради забава в погасяване на задълженията по сключения договор за банков кредит от 05.11.2014г., отпуснат в размер на 47 000 лв. и на основание предвидените в него условия, банката обявява кредита за предсрочно изискуем.

Видно от разписка от 05.08.2019г. на ЧСИ В., се установява, че на същата дата е залепил уведомление на входната врата на адрес Б., ул.“О.“ № 20. Отражено е, че адреса е посетен на три различни дати в различен часови интервал, като при трите посещения не е отворил никой, съсед е казал, че лицето е в А., а родителите му са в Г.. Изготвен е протокол от ЧСИ В., за удостоверяване на връчване на книжа от 05.09.2019г., в който е посочено, че адресатът на книжата за връчване на горепосочената покана, В. ИВ. КР. с адрес посочен в поканата Б., ул.“О.“ № 20, ет.2, е посетен от призовкар на ЧСИ Д.П., на 01.07.2019г. в 17.30ч. и на 19.07.2019г. в 14.00 ч. и при трите посещения не е намерено лице на адреса, което да приеме поканата. При посещението на 05.08.2019г. е залепено уведомление по чл.47, ал.1 от ГПК. В двуседмичния срок по чл.47, ал.2 от ГПК който е изтекъл на 20.08.2019г. лицето не се е явило да получи книжата. В съответствие с чл.47, ал.3 от ГПК е направена справка за адресна регистрация на лицето, която потвърждава настоящ и постоянен адрес, както посочения в поканата, направена е и справка за месторабота на лицето, при което е констатирано, че същия няма актуално осигуряване от работодател. Посочено е в протокола, че поканата следва да се счита надлежно връчена на същата дата 20.08.2019г.

По делото е приобщена справка от НБД „Н.“ видно от която постоянния адрес на ответника В. ИВ. КР., е Б., ул.“З.“ № 5, вх.Б, ет.3, ап.8 от 07.10.2015г.

Приобщено е по делото извлечение от сметки на Б.ДСК АД за размера на задълженията по договора.

Видно от приложеното ч.гр.д. № 2669/2019г. по описа на Районен съд – гр. Б., ищецът „Б.ДСК” ЕАД, с ЕИК: ***, е подал на 07.10.2019г. Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 от ГПК, въз основа на което съдът е издал Заповед № 9822/18.10.2019г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК, по силата на която е разпоредено длъжникът В. ИВ. КР., с ЕГН *****, с постоянен адрес гр. Б., ул. „З.“ № 5, вх. Б, ет. 3, ап. 8 в качеството му на кредитополучател и длъжникът П. Г. Ч., с ЕГН *****, с постоянен адрес гр. А., ул. „К.“ № 28 в качеството на поръчител да заплатят солидарно на кредитора “Б.ДСК” ЕАД с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., район Оборище, ул. “М.” № 19, представляван от В.М.С. – Главен изпълнителен директор и Д.Н.Н.-изпълнителен директор чрез юрисконсулт В.И.Т., следните суми: сумата от 42 786, 24 лв. /четиридесет и две хиляди седемстотин осемдесет и шест лева и двадесет и четири стотинки/- неиздължена главница по Договор за кредит за текущо потребление № 11/22223114 от 05.11.2014г., Допълнително споразумение от 23.07.2015г. и Допълнително споразумение от 31.03.2016г.; сумата от 5 683, 25 лв. /пет хиляди шестстотин осемдесет и три лева и двадесет и пет стотинки/ -редовна възнаградителна лихва за периода от 20.03.2018 г. до 02.10.2019г.; сумата от 490, 84 лв. /четиристотин и деветдесет лева и осемдесет и четири стотинки/- обезщетение за забава до настъпване на изискуемост за периода от 20.03.2018г. до 02.10.2019г., сумата от 11,89 лв. /единадесет лева и осемдесет и девет стотинки/-обезщетение за забава след настъпване на изискуемост за периода от 03.10.2019г. до 03.10.2019г., сумата от 120, 00 лв. /сто и двадесет лева/-разходи при изискуем кредит, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 от ГПК – 04.10.2019г. до окончателното изплащане на дължимото, както и сумата от 981, 84 лв. /деветстотин осемдесет и един лева и осемдесет и четири стотинки/- платена държавна такса и сумата от 50, 00 лв. /петдесет лева/ - юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 8 ГПК вр. с чл. 37 от ЗПП вр. с чл. 26 от Наредба за заплащане на правната помощ.

Издаден е Изпълнителен лист от дата 18.10.2019г. по ч.гр.д. № 2669/2019г. по описа на Районен съд – гр. Б. в полза на заявителя срещу солидарните длъжници за заплащане на паричното задължение, инкорпорирано в разпореждането за незабавно изпълнение, обективизирано в Заповед № 9822/18.10.2019г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК.

Препис от издадената Заповед за незабавно изпълнение е бил връчен на длъжника П.Ч. от съдебния изпълнител на 22.01.2020г., като в срока по чл. 414, ал. 2 от ГПК на 05.02.2020г. е подадено възражение от него, а на длъжника В.К., е връчен при условията на чл. 47, ал. 5 от ГПК – чрез залепване на уведомление на 06.03.2020г., като от същия е подадено възражение на 23.03.2020г.

С разпореждане № 4547/11.06.2020г., постановено по ч.гр.д. № 2669/2019г. по описа на Районен съд – гр. Б., съдът е приел постъпилите възражения от длъжниците и е указал на заявителя „Б.ДСК” ЕАД, с ЕИК: ***, че следва да предяви срещу длъжниците, установителен иск за вземанията си, обективизирани в издадената Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417, т.2 от ГПК.

На 22.06.2020г. на ищеца, чрез юрисконсулт, е връчено съобщение, ведно с препис от постановеното разпореждане.

Видно е, че в законоустановения едномесечен срок за предявяване на установителен иск, от връчване на съобщението, на 21.07.2020г. ищецът е депозирал настоящата искова молба, с която иска да се признае за установено по отношение на ответниците, че дължат сумите, присъдени с издадената Заповед за изпълнение на парично задължение по ч.гр.д. № 2669/2019г. по описа на Районен съд – гр. Б.. Въз основа на молба от 25.11.2019г. от заявителя на основание изпълнителния лист от 18.10.2019г. е образувано изпълнително дело при ЧСИ В.Т..

От заключението на вещото лице по изготвената съдебно – счетоводна експертиза се установява, че кредитополучателя е спрял погасяванията на кредита към 20.03.2018г. По кредита са просрочени месечни погасителни вноски по главница и лихва, които са били дължими на 20 число на месеца, считано от 20.03.2018г. Просрочените месечни погасителни вноски по главницата и по договорната лихва за периода от 20.03.2018г. до 20.09.2019г. са

19 броя, от което следва допусната забава на плащанията на месечните погасителни вноски – 550 дни в просрочие, на следните суми – просрочена главница от 20.03.2018г. до 20.09.2019г. – 5 914,13 лв., просрочена договорна лихва от 20.03.2018г. до 20.09.2019г. – 5555,53 лв., общо просрочени погасителни вноски към 20.09.2019г. – 11 469,66 лв. Размерът на непогасената главница, включваща непогасени на падежа вноски и предсрочно изискуема главница при изискуемост, настъпила на 03.10.2019г. и към 20.07.2020г. – дата на подаване на искова молба, е както следва непогасена просрочена главница към 03.10.2019г. /04.10.2019г./ - 5914,13 лв., непогасена предсрочно изискуема главница към 03.10.2019г. /04.10.2019г./ - 36 872,21 лв., или общо непогасена главница – 42 786,24 лв.; непогасена просрочена главница към 20.07.2020г. – 9532,01 лв., непогасена изискуема главница към 20.07.2020г. – 33 254,23 лв., или общо непогасена главница – 42 786,24 лв.

Дължимите разходи по изискуем кредит съгласно приложение 3 към общите условия на договора за кредит и допълнителните споразумения към него са в размер на 120 лв.

Вещото лице е посочило и размера на задълженията към 15.09.2021г. и към 20.09.2021г. в случай че бъде прието, че уведомлението за обявената предсрочна изискуемост е ненадлежно връчено.

По делото е изготвено и приобщено заключение по назначената допълнителна счетоводна експертиза, от което се установява, че остатъка от задължения по кредита към 02.10.2019г. е главница – 42 786,24 лв., договорна лихва 20.03.2018г. – 02.10.2019г. – 5683,25 и лихва за забава за същия период - 478,23 лв.

Задълженията на ответниците по процесния кредит при вариант, в който да се подвади при изчисленията капитализираната лихва от главницата, с изчисляване на лихвата за претендирания с исковата молба период от 20.03.2018г. до 02.10.2019г. са в размер както следва: дължима главница – 39404,55 лв., дължима договорна лихва за периода от 20.03.2018г. до 02.10.2019г. – 5304,68 лв., дължима лихва за забава за същия период – 776,34 лв.

Съдът кредитира заключението на вещото лице като пълно компетентно и обосновано.

Въз основа на така изложеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Предявеният положителен установителен иск по чл. 422 от ГПК, във връзка с чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК, във връзка с чл. 417 от ГПК, във връзка с чл. 430 от ТЗ, във връзка с чл. 138 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД за установяване на паричното вземане е допустим, тъй като е налице правен интерес от предявяване на иска, което се доказва от приложеното *ч.зр.д. № 2669/2019г.* по описа на Районен съд – гр. Б., по което срещу ответниците е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК за описаните в Заповедта суми.

Срещу Заповедта за изпълнение в срока по чл. 414, ал. 2 от ГПК е подадено възражение от двамата длъжници, като исковата молба е подадена от ищеца в рамките на преклузивния едномесечен срок от връчване на съобщението, за спазването на който съдът следи служебно, съгласно *т. 5а от Тълкувателно решение № 4/2013г. на ОСГТК на ВКС*, поради което предявеният иск е заявен от надлежна страна пред компетентния за това съд и в определения срок.

Съдът приема, че по делото бе несъмнено установено, че между страните е бил сключен договор за банков кредит, чиято регламентация се съдържа в разпоредбите на чл.430 – чл.432 от ТЗ. Същия е формален, тъй като законът предвижда писмена форма за действителност, срочен двустранен, възмезден и консенсуален, счита се за сключен от момента на постигане на съгласието. Съгласно договора, за банката кредитор възниква задължението да предостави уговорената парична сума, като срещу това задължение кредитополучателя има насрещни задължения, а именно да върне главницата, заедно с уговорената лихва по кредита, да използва кредита по предназначение; да даде на банката необходимите сведения във връзка със сключването и изпълнението на договора и да даде обезпечение. С подписване на договора на кредитополучателя са предложени и известни условията по кредита, в това число и лихвения процент, изразен като годишен лихвен процент, метода на изчисляване на лихвата, и условията и разходите при предсрочно

погасяване на кредита. Съгласно сключените последващи допълнителни споразумения, размерът на лихвения процент е променен – както с оглед на формиращите го компоненти, така и с оглед размера на същите, в т.ч договорна добавка. Ответникът К. е физическо лице, на което по силата на договора за кредит е предоставен кредит за текущо потребление, който не е предназначен за извършване на търговска или професионална дейност, поради което има качеството на потребител по смисъла на пар. 13, т.1 от ДР на ЗЗП, тъй като предоставената и ползвана услуга не е предназначена за извършване на търговска или професионална дейност. В този смисъл в правоотношенията си с банката ответниците се ползват от закрилата на ЗЗП и имат право да се позоват на нея с твърдения, че клаузи от договора са неравноправни и поради това нищожни. В случая ответниците не са направили такива възражения. Въпреки това съдът намира, че съгласно чл.7, ал.3 от ГПК следва служебно за проверки за наличието на неравноправни клаузи в договора.

Съдът намира, че клаузите за определяне на размера на лихвения процент в договора съдържат обективни, обосновани обстоятелства, при чието проявление възниква потестативното право на банката едностранно да променя договорения лихвен процент и съдържанието им е напълно ясно. Клаузите от договора и допълнителните споразумения, които позволяват на банката едностранно да може да променя размера на референтния лихвен процент /прайм/ и софибор, при действието на отделните ДС са ясни и посочват по какъв метод се формира, начина на формирането му и приложим математически алгоритъм за изчисляването му и обвързаност на конкретния размер на изменението с обективни критерии, отразяващи промяната на конкретни обективни обстоятелства от финансовия пазар ще се приложи клаузата, освен това тези индекси са обективни и банката не влияе върху ръста им, поради това клаузите не са неравноправни и нищожни на основание чл.146, ал.1 от ЗЗП. При тълкуването на посочените разпоредби на договора и ДС, във взаимовръзка една с друга и в общия смисъл на договора за кредит съобразно чл.20 от ЗЗД, съдът счита, че клаузите на договора препращат към приложимия към договора индекс и промяната на лихвения процент с промяна на предварително посочен в сключения индивидуален договор финансов индекс, а не от промяната на който и да е от възможните такива, поради което предварително на кредитополучателите са били известни условията за определяне на цената. Тези основания за промяна на лихвения процент представляват съобразно смисъла приет в Директива 93/13 ЕИО от 1993г. и съдебната практика на СЕС основателно съображение за едностранна промяна на възнаградителна лихва, тъй като е установен както размерът на промяната при изменение на обективен показател и същевременно е предвидена и равна възможност БЛП, съответно индексът софибор и прайм като формиращи лихвата компоненти да бъде намаляван, а не само увеличаван едностранно. Клаузите предвиждат, както увеличаване, така и намаляването на лихвения процент, ако съответните икономически и финансови показатели и индекси, в периода на действие на договора са подлежали на спад.

В тази връзка от заключението на приобщената по делото експертиза, се установи, че лихвата е изменяна както в насока увеличение съобразно уговореното в чл.3 от договора след първата година, така и в насока намаление, в резултат на сключените споразумения. Съгласно чл.143 от ЗЗД неравноправна клауза в договор, сключен с потребител е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца /доставчика и потребителя. В настоящия случай принципът на добросъвестност, който изисква в договорните отношения да бъде осигурена защита на всеки признат от нормите на правото интерес, а не само на индивидуалния интерес, не е нарушен, тъй като клаузите са с ясно уговорени параметри и не са неопределени, не са обвързани със стоящи извън предварително известните и договорени от страните обстоятелства и не водят до липса на защита и накърняване интересите на потребителите.

Съдът приема, че между страните е налице действителен договор, представен е и подписан от ответника погасителен план относно размера на всяка една от погасителните вноски – главница и лихва, както и нейния падеж. Банката е изпълнила задължението си по чл.58, ал.1, т.2 от ЗКИ да включи в съдържанието на договора лихвения процент, изразен като годишен лихвен процент, метода на изчисляване на лихвата, както и условията, при които може да се променя лихвата до пълното погасяване на кредита. По силата на чл.147,

ал.1 от ЗЗП клаузите на договорите предлагани на потребителите, трябва да бъдат съставени по ясен и недвусмислен начин, като само при неизпълнение на това задължение, следва да намери приложение императивната норма на чл.147, ал.2 от ЗЗП, която предписва, че при съмнение на определено условие то се тълкува по благоприятен за потребителя начин. Валидността на клаузата, с която се предвижда възможност на банката едностранно да променя цената на договора с оглед измененията в лихвения процент, зависи не само от наличието на условията по чл.144, ал.3, т.1 от ЗЗП, но и от необходимостта клаузата да е ясна, да съдържа методика за промяната във връзка с изменението на лихвения процент, както и да отговаря на изискванията за добросъвестност. Клаузите относно правото едностранно да се променят приложимите лихви към кредита, освен това попадат и сред изключенията на чл.144, ал.3 от ЗЗП. Посочената разпоредба цели да гарантира заплащането на справедлива цена за финансовата услуга в случаите, когато нейния размер се влияе от независими от страните фактори, но не изключва изискването за добросъвестност на клаузите в договора относно равнопоставеността на страните. Според чл.143, ал.1 от ЗЗП не отговаря на изискването за добросъвестност клауза, която води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Само клауза, при която е предвидено единствено възможност за нарастване на цената на финансовата услуга при увеличаване на лихвения процент без да включва възможността за намаляване на същата, в случай на спадане на лихвения процент би могла да доведе до значително неравновесие между правата на потребителя и тези на търговеца, респективно до несправедливо обогатяване на търговеца за сметка на потребителя. В случая това не е така, напротив установи се, че лихвата е намалявана, поради което клаузите на договора и ДС не са неравноправни. Ето защо съдът намира, че клаузите въз основа на които се предвижда изменение на размера на лихвата не са нищожни и обвързват страните, поради което за ответника е възникнало задължението да заплати дължимата главница, ведно с лихвата по кредита в установения от заключението на вещото лице размер.

От заключението на експерта се установи, че ответниците са преустановили плащанията по кредита на 20.03.2018г. Предвид на това и съгласно процесния договор, ведно с приложените към него Общи условия, Банката има право да обяви за изискуем остатък от кредитното задължение, в случай на допусната забава в плащанията на главница и/или на лихва над 90 дни – по аргумент на т. 19.2. от Общите условия за предоставяне на кредити за текущо потребление. Поради това в полза на Банката се е породило правото да трансформира кредита в предсрочно изискуем.

По отношение релевираното в отговорите на исковата молба възражение, касателно заявления от ищеца момент на настъпване на предсрочната изискуемост по отношение на процесното вземане, съдът намира следното:

Предсрочната изискуемост по своята същност представлява изменение на договора, което за разлика от общия принцип в чл. 20а, ал. 2 от ЗЗД, настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки: обективен фактор, обусловен от неплащането на част от падежирали вноски или лихви по договор за кредит и субективен фактор, обективиран в упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем, като постигнатата в договора предварителна уговорка не поражда действие, ако Банката изрично не е заявила, че упражнява правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем, което волеизявление да е достигнало до длъжника-кредитополучател. Това тълкуване се налага с оглед задължителната съдебна практика по прилагането на закона, прогласена с *Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014г. на ВКС по тълк.д. № 4/2013г., ОСГТК* - в т. 18, както и *Решение № 64 от 09.02.2015г. по гр.д. № 5796/2014г., IV г.о. на ВКС, Решение № 175 от 25.02.2016г. на ВКС по т.д. № 2602/2014г., II т.о., ТК, докладчик съдията Бонка Йонкова и мн.др., постановени по реда на чл. 290 и сл. от ГПК.*

Обявяването на предсрочната изискуемост по смисъла на цитираната по-горе законова норма на чл. 60, ал. 2 от ЗКИ предполага изявление на кредитора, че ще счита целия кредит или непогасения негов остатък за предсрочно изискуем, включително и за вноските с ненастъпил падеж, които към момента на изявлението още не са били изискуеми. Предсрочната изискуемост обаче има действие от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора, ако към този момент са настъпили обективните факти, обуславящи настъпването ѝ, като получаването на това волеизявление, отправено от

Банката до длъжника, трябва да е реално и да предхожда по време предявената претенция за търсеното вземане. Уведомяването на длъжника за обявяването на предсрочната изискуемост на договора за банков кредит представлява елемент от фактическия състав, без който не може да настъпи предсрочната изискуемост на съответния договор.

От изложеното следва, че за да настъпи предсрочната изискуемост на кредита следва да са настъпили кумулативно уговорените в договора обективни обстоятелства – неплащане на определен брой вноски от страна на кредитополучателя, а също така и Банката да е съобщила на длъжника за настъпването на предсрочната изискуемост на кредита. За последното следва да е налице редовно връчване на уведомление за посочения факт, адресирано до длъжника, след като са се проявили обективните обстоятелства – неплащане на вноските по кредита в определения в договора срок. Предвид на това, релевантен за настоящото производство е въпросът дали изявлението за настъпила предсрочна изискуемост е достигнало до длъжника преди депозиране на Заявлението за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл. 417 от ГПК /07.10.2019г./ в съда.

В настоящия случай, както в Заявлението по чл. 417 от ГПК, така и в исковата молба, се твърди, че обявяването на кредита за предсрочно изискуем е било сторено от Банката чрез изпращане на Уведомление чрез ЧСИ В. до кредитополучателя В.К.. От събраните по делото доказателства действително се установява, че Банката е изготвила уведомление, но съдът намира, че същото е нередовно връчено. Съгласно съдебната практика начинът на удостоверяване на връчването на длъжника на документа, съдържащ волеизявлението на банката, че счита вземането по договора за кредит за предсрочно изискуемо, е поставен в зависимост от избора от кредитора способ за уведомяване. В практиката на ВКС, която се споделя от настоящия състав са изследвани способите за връчване на кореспонденция между страните по договора, но с изрично указание, че за редовността на връчването, когато то е възложено на нотариус по чл.50 от ЗННД и на ЧСИ се прилагат правилата на чл.37 – 58 ГПК, като отказът за получаване по чл.44 от ГПК или отсъствието на адресата по чл.47 от ГПК се удостоверяват от длъжностното лице, в който случай съобщенията ще се считат за връчени. Разписаните в процесуалния закон правила за връчване, които следва да се изпълняват от ЧСИ, когато на него е възложено връчването на кореспонденция, не могат да бъдат дерогирани от договора между страните. Изпълнявайки функциите си ЧСИ извършва възложената му от молителя дейност, но при спазване на законовите изисквания за удостоверяване на връчването. Недопустима би била уговорка между нотариуса/ЧСИ и молителя, която да изисква неспазване на правилата на процесуалния закон относно връчването на съобщенията. При допуснати нарушения на ГПК, то липсва редовно удостоверяване на връчването. В случай, че в договора страната е посочила адрес за кореспонденция, изпращащия съобщението следва да се съобрази с този адрес и да го предостави на ЧСИ като адрес за уведомяване, което негово задължение произтича от договора. Ако получаващата страна отсъства от адреса, за редовното уведомяване на връчването, ЧСИ следва да изпълни задълженията си по чл.47, ал.1 от ГПК.

В случая съдът намира, че ЧСИ не е изпълнил задълженията по връчване регламентирани в ГПК, като не е направил справка за постоянен и настоящ адрес на длъжника, при която щеше да установи, че същия е променил адреса си. Залепването на уведомление на адрес, който вече е променен, води до нередовност на извършеното връчване на уведомлението за предсрочна изискуемост, поради което същата не е настъпила преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК.

В т.9 от ТР № 4/18.06.2014г. по тълкувателно дело № 4/2013г. на ОСГТК на ВКС е прието, че в производството по чл.422, ал.1 от ГПК съществуването на вземането по издадена заповед за изпълнение се установява към момента на приключване на съдебното дирене в иския процес, като в това производство разпоредбата на чл.235, ал.3 от ГПК намира приложение по отношение на фактите настъпили след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, с изключение на факта на удовлетворяване на вземането чрез осъществено принудително събиране на сумите по издадения изпълнителен лист въз основа на разпореждането за незабавно изпълнение в образувания изпълнителен процес. В мотивите на ТР № 8/02.04.2019г. по тълкувателно дело № 8/2017г. на ОСГТК на ВКС са изложени съображения, че решението на съда трябва да отразява правното положение между страните по делото, каквото е в момента на приключване на съдебното дирене, което

„задължава съда да вземе предвид и фактите, настъпили след предявяване на иска, ако те са от значение за спорното право, било защото го пораждат или защото го погасяват – например ищецът придобива спорното право след предявяване на иска, притезанието става изискуемо в течение на делото, ответникът плаща или прихваща след предявяване на иска“. Прието е, че при преценката за основателността на иска следва да бъде съобразено материалноправното положение към деня на приключване на съдебното дирене в съответната инстанция, а не към датата на предявяване на иска, поради което съдът следва да вземе предвид и фактите, настъпили след предявяване на иска съгласно чл.235, ал.3 от ГПК.

Съдът разглеждащ установителния иск по реда на чл.415, ал.1 и чл.422, ал.1 от ГПК не е обвързан от фактическото положение към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК, тъй като моментът към който ще се установява съществуването на вземането е моментът на приключване на съдебното дирене в исковия процес.

Задължението за плащане на погасителните вноски по договора за кредит става изискуемо с настъпване на падежа на съответната вноска съгласно уговореното в договора, съответно в погасителния план, а предсрочната изискуемост настъпва при осъществяване на предпоставките в договора за кредит и достигане на волеизявлението на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем до кредитополучателя. Възможно е преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение да са настъпили предпоставките за упражняване на потестативното право за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, но банката да не го е упражнила към този момент. Обявяването на кредита за предсрочно изискуем може да бъде извършено в хода на исковото производство, образувано по реда на чл.415, ал.1 и чл.422, ал.1 от ГПК. Изявлението на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем може да бъде инкорпорирано в исковата молба или в отделен документ, който е представен като приложение към исковата молба. В тези случаи изявлението поражда правни последици с връчването на препис от исковата молба с приложенията към нея на ответника – кредитополучател, ако са налице и предвидените в договора за кредит обективни предпоставки за загубване на преимуществото на срока. Упражняването на това потестативно право на банката и в този смисъл настъпването на предсрочната изискуемост на кредита в хода на исковото производство представлява факт от значение за съществуването на претендираното право на вземане за главница и възнаградителни лихви, който следва да бъде взет предвид от съда на основание чл.235, ал.3 от ГПК. При положение, че правното основание на заявената претенция е договорът за кредит и поради това, че решението следва да отразява материалноправното положение между страните по делото каквото е към момента на приключване на съдебното дирене, липсва основание да се отрече настъпилата в хода на исковото производство предсрочна изискуемост на кредита. В случая поканата, съдържаща изявлението на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем и представена като приложение към заявлението за издаване на заповед за изпълнение и към исковата молба, е връчена на ответниците по иска в хода на първоинстанционното производство заедно с исковата молба. С връчване на същата са настъпили последиците на предсрочната изискуемост, предвид наличието на предвидените в т.19 от ОУ обективни предпоставки, а именно неплащане на падежирали вноски за периода посочен в експертизата. С оглед горното, съдът намира, че вземането по договора е станало предсрочно изискуемо с връчване на исковата молба на кредитополучателя К. на 10.02.2021г.

По отношение на възраженията относно погасяване на вземането по давност заявено от поръчителя в отговора, съдът намира следното: Съгласно постоянната съдебна практика на ВКС, обективизирана в *Решение № 92/16.06.2009г. по т.д. № 467/2008г. на ТК, II т.о.*; *Решение № 58/15.04.2009г. по т.д. № 584/2008г. на ТК, II т.о.* и *Решение № 40/17.06.2015г. по т.д. № 601/2014г. на ТК, I т.о.*, отговорността на поръчителя по договор за кредит, обезпечен с поръчителство, се погасява, ако към момента на подаване на Заявлението за издаване на заповед за изпълнение е изтекъл 6-месечният срок по чл. 147, ал. 1 от ЗЗД, чийто начален момент е настъпването на предсрочната изискуемост на кредита. Доколкото съдът приема, че волеизявлението на банката е достигнало с получаване на исковата молба, именно това е и началният момент на шестмесечният срок по чл. 147, ал. 1 от ЗЗД, поради

което съдът намира, че не е изтекъл посоченият в правната норма на чл. 147, ал. 1 от ЗЗД срок, поради което и възражението е неоснователно. Съобразно разпоредбите на чл. 138, чл. 140 и чл. 141 от ЗЗД поръчителят е солидарно задължен с главния длъжник-кредитополучател, като отговаря за изпълнението на неговото задължение, а поръчителството се простира върху всички последици от неизпълнението на главното задължение, включително и разноските по събирането на вземането.

Съдът като съобрази съдържанието на допълнителните споразумения и с оглед решение №66/29.07.2019г. постановено по т.д.№1504/2018г. ТК, II, ВКС, в което е прието, че уговорката в допълнителни споразумения към договор за кредит за прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихви, върху които се начислява възнаградителна лихва, представлява анатоцизъм по см. на чл.10, ал.3 ЗЗД, който е допустим само при уговорка между търговци на основание чл.294, ал.1 ТЗ. Преструктурирането по чл.13 от Наредба № 9 от 03.04.2008г. за оценка и класификация на рисковите експозиции на банките и установяване на специфични провизии за кредитен риск /отм./ не представлява предвидена в наредба на БНБ възможност за олихвяване на изтекли лихви по чл.10, ал.3 ЗЗД, намира, че в случая уговорките в допълнителните споразумения, по които страна е физическо лице – кредитополучателя потребител, за увеличаване на главницата чрез прибавяне на изтекли лихви и начисляване върху тях на възнаградителни лихви, са нищожни на основание чл.26, ал.4, във вр. с чл.10, ал.3 ЗЗД, тъй като е налице анатоцизъм. С оглед на това съдът намира, че претенцията на ищеца за главница следва да бъде уважена в размера изчислен от вещото лице по допълнителната експертиза, а именно 39404,55 лв., ведно със законната лихва от настъпване на предсрочната изискуемост 10.02.2021г. до окончателното заплащане на дължимата сума, като над този размер до предявения иска следва да бъде отхвърлен, като следва да бъде отхвърлена претенцията за законна лихва за периода преди посочената дата като неоснователен. В тази насока са постановките на ТР № 3 от 2017г., в което в т.2 е прието, че размерът на вземането на кредитора при предсрочна изискуемост по договор за заем/кредит следва да се определи в размер само на непогасения остатък от предоставената по договора парична сума (главницата) и законната лихва от датата на настъпване на предсрочната изискуемост до датата на плащането.

От заключението на допълнителната съдебно-счетоводна експертиза, прието по делото, се установява, че за периода от 20.03.2018г. до 02.10.2019г. договорната /възнаградителна/ лихва е в размер на 5304,68 лева, до който размер предявеният иск се явява основателен и доказан, като за разликата над уважения до пълно претендирания размер от 5683,25 лв. следва да се отхвърли като неоснователен.

Исковете за мораторна лихва 490,84 лв. за период от 20.03.2018г. до 02.10.2019г. и 11,89 о лв. за 03.10.2019г. съдът намира, че са основателни, тъй като ответниците са изпаднали в забава за заплащане на дължимите вноски, поради което следва да бъдат уважени до общия размер претендиран с исковата молба, а именно 502,73 лв. за периода от 20.03.2018г. до 03.10.2019г., доколкото не е направено своевременно увеличение на претенцията от ищеца до размера изчислен от вещото лице за същия период.

По отношение на претенцията за заплащане на сумата в размер на 120,00 лв. разходи при изискуем кредит съдът намира следното: Предвид изложените в исковата молба фактически твърдения претенцията за сумата от 120,00лв. следва да се квалифицира като компенсаторна неустойка, тъй като уговарянето ѝ предварително в договора, препращащ към тарифата в определен размер, цели да обезщети вредите от неизпълнението, изразяващи се в разходите за извънсъдебно събиране на вземанията. Наименованието на това задължение от ищеца като такса разходи, вместо неустойка, съставлява опит да се представи същата като възнаграждение за извършването на допълнителни услуги, които съгласно чл.10а, ал.1 от Закона за потребителския кредит са разрешени. Дейността обаче по събирането на просрочено задължение не съставлява предоставяне от страна на кредитора на допълнителна услуга, за която потребителят да дължи възнаграждение. По същество така начислената неустойка е в пълно противоречие с ограничението в чл. 33 от ЗПК, тъй като предвижда различен от разрешения от закона вид обезщетяване на вредите от неизпълнение на главното задължение, поради което искът в тази му част е неоснователен и подлежи на отхвърляне.

По отношение на разноските: Съгласно *Тълкувателно решение № 4/2013 г. от 18.06.2014 г. на ОСГТК на ВКС*, с решението по установителния иск съдът се произнася по дължимостта на разноските за заповедното производство – относно размера им, както и разпределя отговорността за заплащането на тези разноски съобразно с отхвърлената и уважената част от иска. Съобразно посоченото тълкувателно решение, съдът в исковото производство се произнася с осъдителен диспозитив по дължимостта на разноските в заповедното производство. Ищеца е направил разноски в заповедното производство в общ размер на 1031,84 / хиляда тридесет и един лева и осемдесет и четири стотинки/ лева, от които: 981,84 лева – заплатена държавна такса и 50,00 лева – юрисконсултско възнаграждение. С оглед изхода от делото ответниците следва да бъдат осъдени да заплатят на ищеца сумата от 950,29 лв. разноски за заповедното производство съразмерно с уважения размер от иска.

При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, ищецът има право на разноски и за настоящото производство, предвид направеното от същия своевременно искане за присъждане на такива и представените по делото доказателства за извършването им. Ищецът претендира сторените разходи, за които са ангажирани доказателства за извършването им в общ размер на сумата от 2296,94 лева, от които: 1106,94 лева – заплатена държавна такса; 300 лева – юрисконсултско възнаграждение; 890,00 лева заплатено възнаграждение за вещо лице. С оглед изхода на делото, и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, ответниците следва да бъдат осъдени да заплатят на ищеца сумата в размер на 2115,40 лева, представляваща сторените разноски в хода на настоящата съдебна инстанция, съразмерно с уважената част на исковата претенция.

Ответникът В.К., чрез неговия пълномощник е претендирал присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение за процесуално представителство по делото, но не е представил доказателства за реално извършени такива, поради което разноски не му се дължат.

Ответникът П.Ч. е претендирал присъждане на разноски, като е представил доказателства за направени такива в размер на 2000 лева за заплатено адвокатско възнаграждение, като ищецът не е направил своевременно възражение за прекомерност срещу размера на същото. Съдът намира, че с оглед отхвърления размер от иска, следва да бъде осъдена Банката ищец да заплати на ответника Ч. сумата от 158,07 лв.

Така мотивиран, Окръжен съд Б., 13 състав

РЕШИ:

ПРИЗНАВА за установено, че В. ИВ. КР., с ЕГН: *****, с адрес: гр. Б., ул. „З.“ № 5, вх. Б, ет. 3, ап. 8, като кредитополучател, и П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.“ № 28, като поръчител, дължат солидарно на „Б.ДСК“ АД, с ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „М.“ № 19, представлявано от В.С. – главен изпълнителен директор и Д.Н. – изпълнителен директор, следните суми, произтичащи от договор за кредит от 05.11.2014г. и допълнителни споразумения от 23.07.2015г. и от 30.03.2016г., както следва:

- главница в размер на 39404,55 /тридесет и девет хиляди четиристотин и четири лева и петдесет и пет стотинки/, като над този размер на главницата до предявения размер от 42 786,24 лева отхвърля иска като неоснователен;

ведно със законната лихва върху главницата, считано от подаване на исковата молба в съда – 10.02.2021г. до окончателното заплащане на сумата, като за периода от 04.10.2019г. до 09.02.2021г. включително отхвърля иска за законна лихва като неоснователен;

-възнаградителна лихва в размер на 5304,68 лева /пет хиляди триста и четири лева и шестдесет и осем стотинки/ за периода от 20.03.2018г. до 02.10.2019г., като над този размер до предявения от 5683,25 лв. отхвърля предявения иск като неоснователен;

-мораторна лихва в размер на 502,87 лв. /петстотин и два лева и осемдесет и седем стотинки/ за периода от 20.03.2018г. до 03.10.2019г.;

ОТХВЪРЛЯ като НЕОСНОВАТЕЛЕН предявения иск от „Б.ДСК“ АД, с ЕИК: ***, със

седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „М.” № 19, представлявано от В.С. – главен изпълнителен директор и Д.Н. – изпълнителен директор за признаване за установено, че В. ИВ. КР., с ЕГН: *****, с адрес: гр. Б., ул. „З.” № 5, вх. Б, ет. 3, ап. 8, като кредитополучател, и П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.” № 28, като поръчител дължат солидарно на банката, сумата от 120 /сто и двадесет лева/ разноски по изискуем кредит.

ОСЪЖДА В. ИВ. КР., с ЕГН: *****, с адрес: гр. Б., ул. „З.” № 5, вх. Б, ет. 3, ап. 8, и П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.” № 28, ДА ЗАПЛАТЯТ на „Б.ДСК” АД, с ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „М.” № 19, представлявано от В.С. – главен изпълнителен директор и Д.Н. – изпълнителен директор сумата от 950,29 лв. /деветстотин и петдесет лева и двадесет и девет стотинки/, представляваща сторените разноски за заповедното производство и сумата от 2115,40 лв. /две хиляди сто и петнадесет лева и четиридесет стотинки/ за производството пред първа инстанция, съразмерно с уважената част на исковата претенция.

ОСЪЖДА „Б.ДСК” АД, с ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „М.” № 19, представлявано от В.С. – главен Изпълнителен директор и Д.Н. – Изпълнителен директор да заплати на П. Г. Ч., с ЕГН: *****, с адрес: гр. А., ул. „К.” № 28, сумата от 158,07 /сто петдесет и осем лева и седем стотинки/ лв., представляваща разноски за настоящата съдебна инстанция, съразмерно с отхвърлената част на исковата претенция.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд – гр. С. в двуседмичен срок, считано от датата на връчване на препис от него до страните.

Съдия при Окръжен съд – Б.: _____